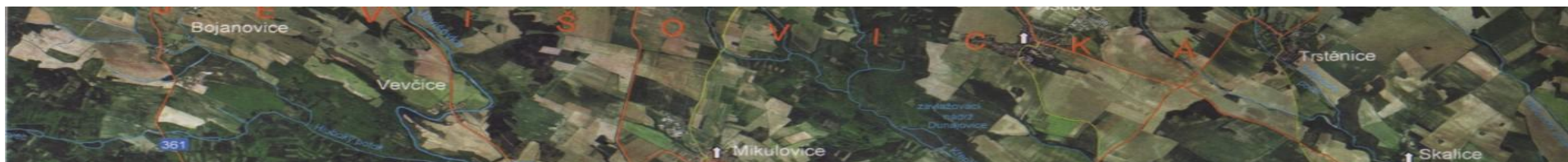

POČASÍ

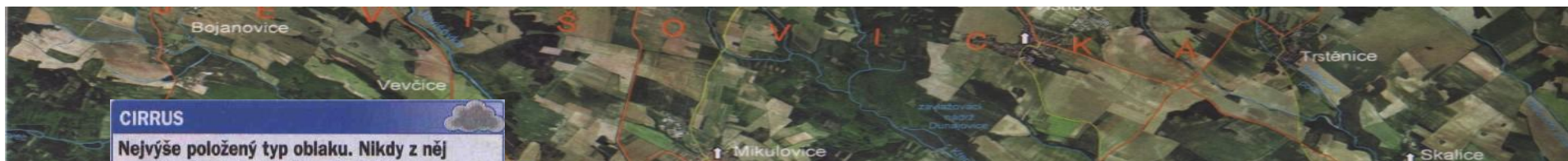
G. Petříková, 2005

Zdroj náčrtů: Zeměpisný náčrtník a Malá encyklopedie geografie
Zdroj fotografií: časopis Týden

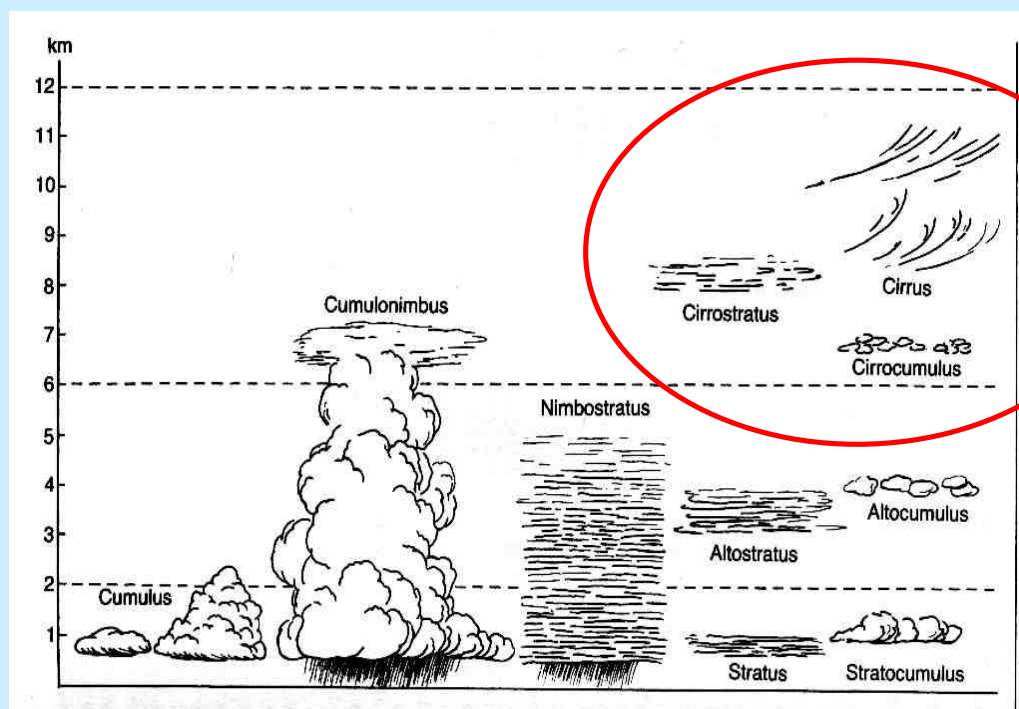
OBLAKA

Vznikají při **výstupu vzduchu** kondenzací / desublimací vodní páry (při dosažení rosného bodu) a **hromaděním oblačných kapek** (vodní, smíšená, ledová oblaka)

CIRRUS

Nejvýše položený typ oblaku. Nikdy z něj neprší a často bývá předzvěstí blížící se teplé fronty. Jeho variantami jsou cirkumulus a cirrostratus.

a) Vysoká – tvořená ledovými krystaly, bílé zbarvení, průsvitné

CIRRUS (řasa) – vláknitá, bílá

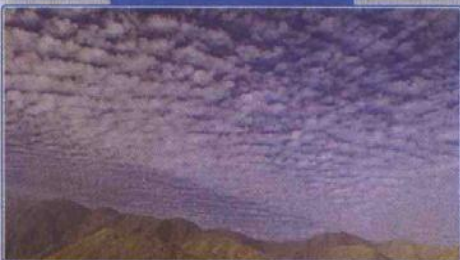
CIRROCUMULUS (řasová kupa) – beránci

CIRROSTRATUS (řasová sloha) – bělavá vrstva

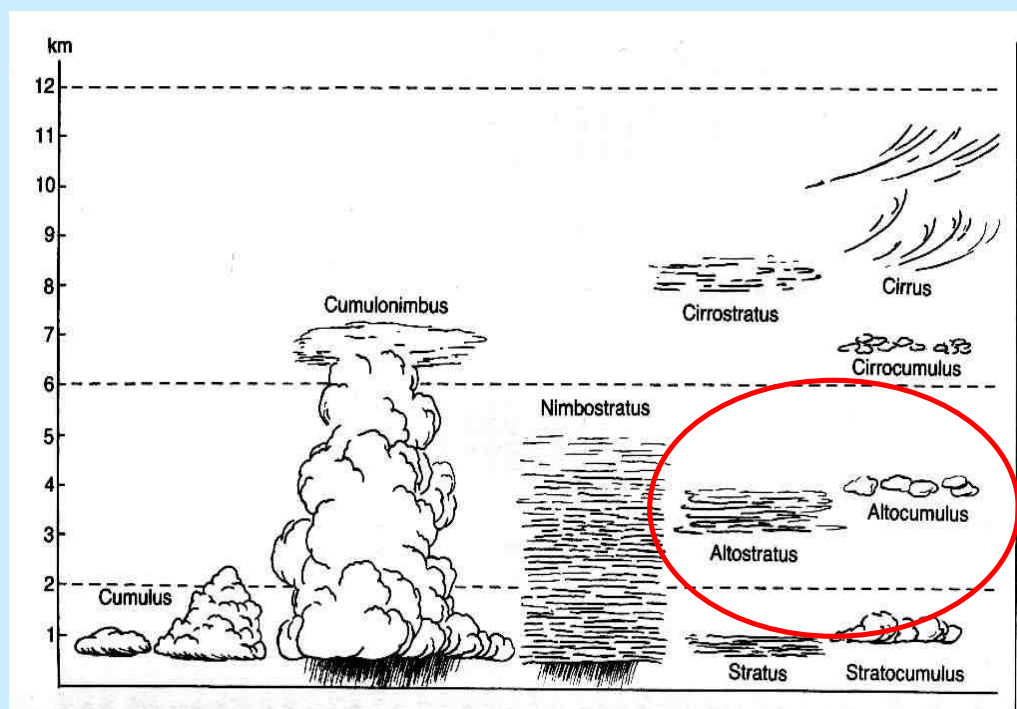
ALTOCUMULUS

Vyskytuje se ve střední výšce. Velmi často je tvořen seskupením malých kupovitých oblaků. Pokud je dostatečně hustý, může z něj slabě pršet.

ALTOSTRATUS

Plochý, horizontální oblak. Vyskytuje se ve střední výšce a může pokrývat plochu tisíců kilometrů čtverečních. Pokud má podobu jemného bílého závoje, nemusíme se bát srážek; pokud je hustý a šedý, může z něj pršet.

b) Střední – shluky bílé barvy se stíny, světle šedé, částečně průsvitné

ALTOCUMULUS
(vyvýšená kupa) – světle šedí, velcí beránci

ALTOSTRATUS
(vyvýšená sloha) – světlešedá vrstva

STRATOCUMULUS

Oblak s plochou základnou a lehkou kupovitostí. Nejčastěji vytváří tenké vrstvy o šířce desítek kilometrů. Ve většině případů z něj srážky nepadají.

STRATUS

Nízko položený, vrstevnatý, plochý oblak. Na obloze se rozkládá horizontálně. Typický stratus je šedý a bez ostrých obrysů. Může být dešťový, potom se nazývá nimbostratus.

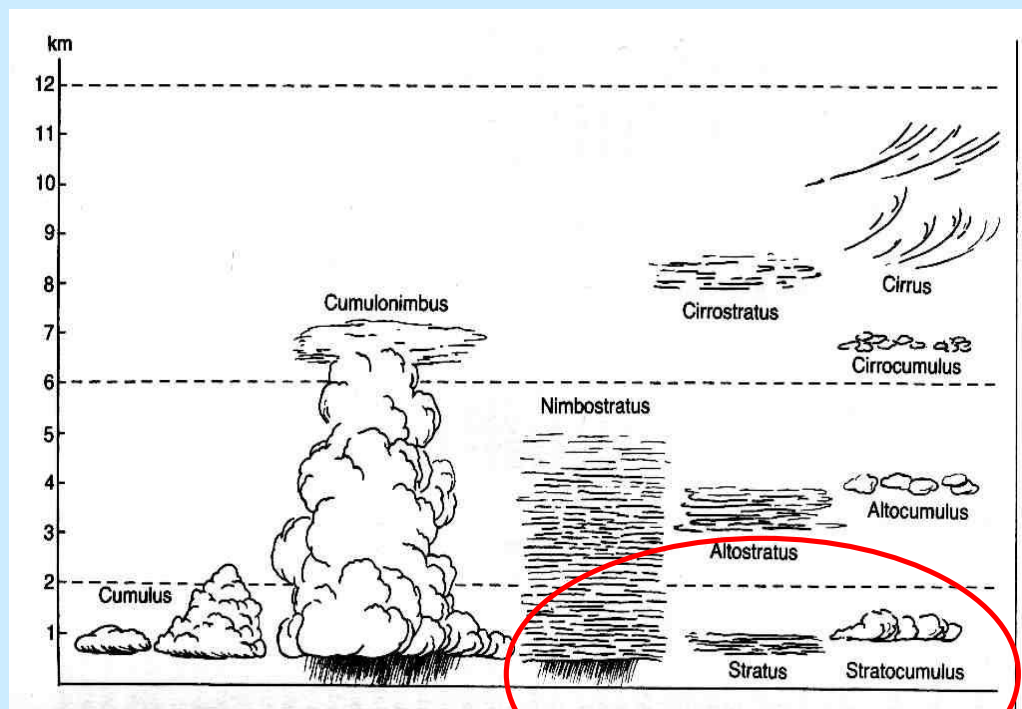

c) Nízká – tmavě šedá, neprůsvitná

STRATOCUMULUS
(slohová kupa) – shluky šedé barvy

STRATUS (sloha) – šedá vrstva podobná mlze

NIMBOSTRATUS
(dešťová sloha) – tmavě šedá vrstva

CUMULUS

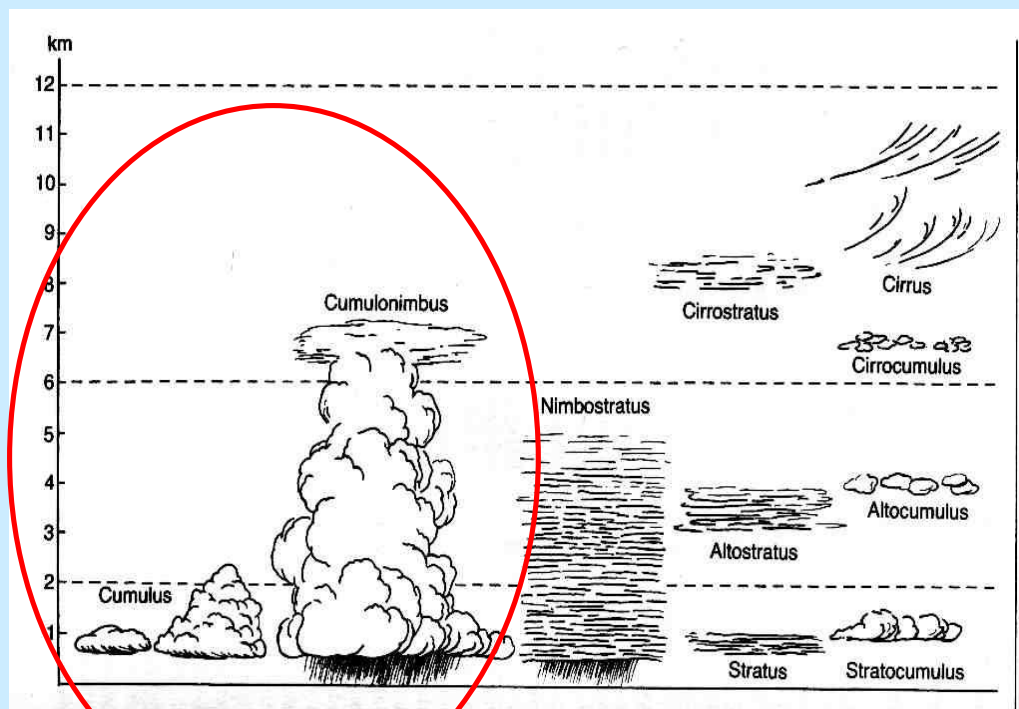
Ostře ohraničený, hustý oblak. Má kupovitý tvar a nejčastěji bílou barvu. Pokud naroste do velkých rozměrů, padají z něj srážky.

CUMULONIMBUS

Kupovitý bouřkový mrak, ze kterého padá množství srážek. Má sloupovitý tvar. Jeho dolní okraj je nízko u země a vrchol zasahuje do velkých výšek.

Zdroj: **TÝDEN**
Encyklopedie počasí

d) S vertikálním vývojem

CUMULUS (kupa) – osamocená oblaka ve tvaru kopul bílé až šedé barvy

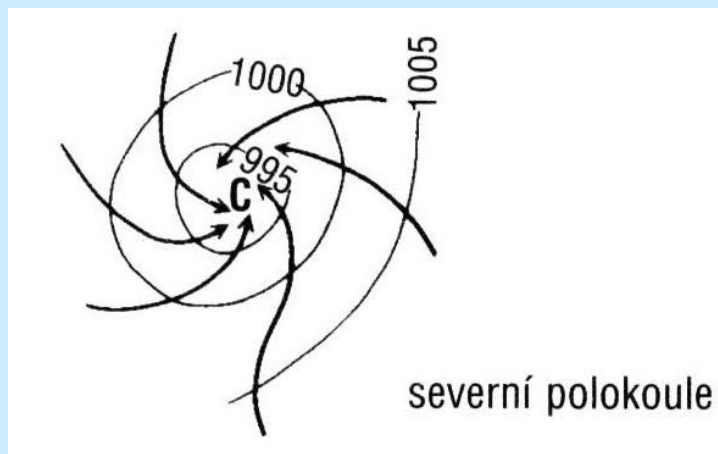
CUMULONIMBUS (bouřkový mrak) – velký vertikální dosah

Tlakové útvary (stálé a sezónní)

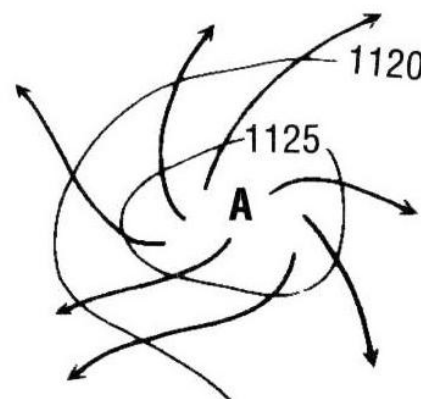
Cyklóna

- Tlaková níže
- Nejnižší tlak uprostřed
- Směrem ven tlak roste
- Proudění do středu
- Na S polokouli – proti směru hodinových ručiček

Anticyklóna

- Tlaková výše
- Nejvyšší tlak uprostřed
- Směrem ven tlak klesá
- Proudění ze středu
- Na S polokouli – ve směru hodinových ručiček

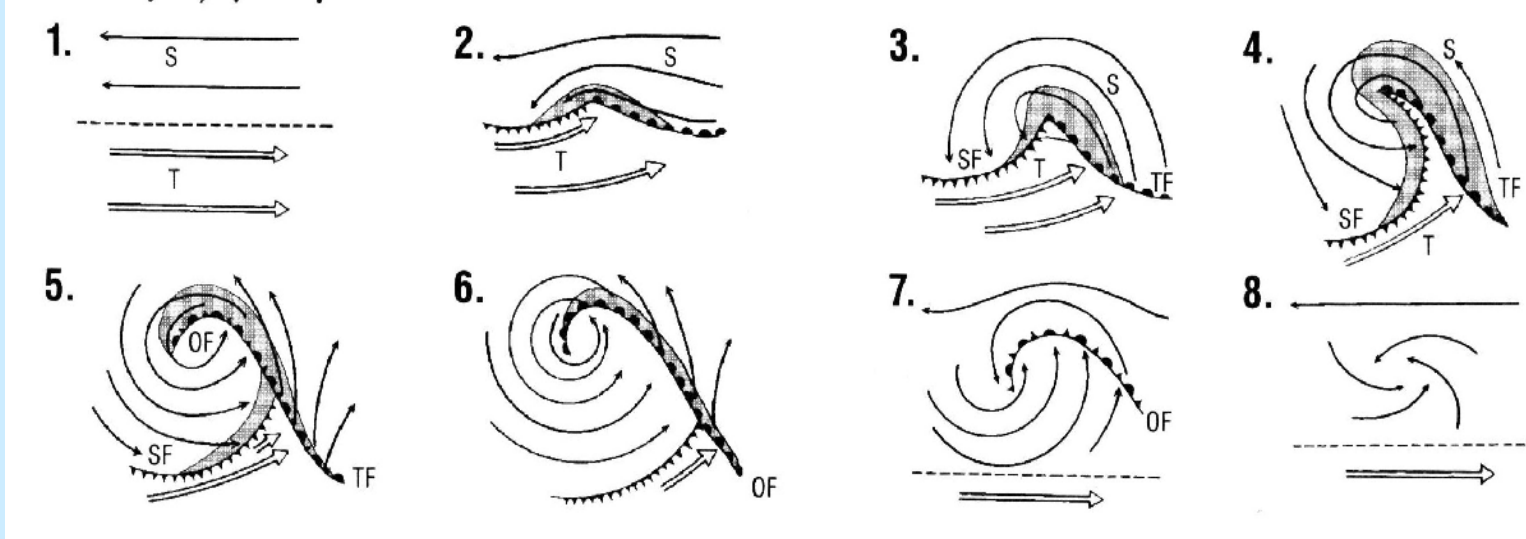

Frontální systémy

- Pohyblivé fronty
- Vznikají pohybem vzduchu směrem k frontě
- Jsou spjaté s **cyklóny**
- Na přední straně cyklóny – **teplá fronta**
- Na zadní straně cyklóny – **studená fronta**

Vznik a vývoj cyklony

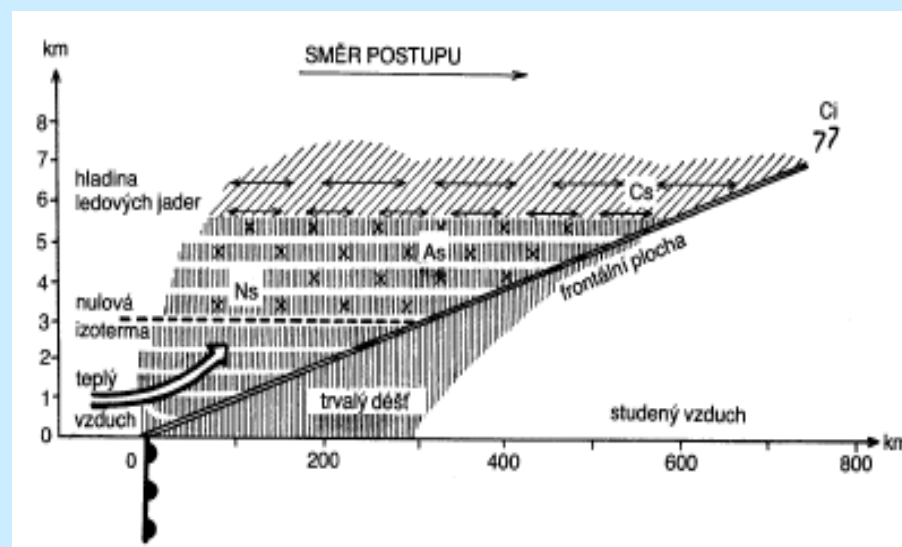

Teplá fronta

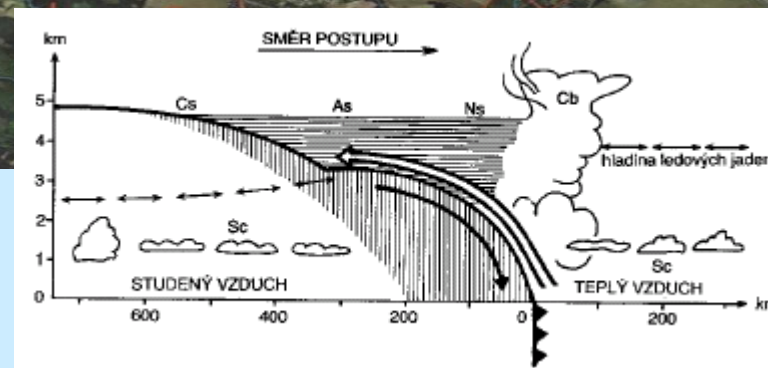
- Teplá vzduchová hmota směřující ke studené. Teplý vzduch je lehčí, vykluzuje po těžším studeném vzduchu a nasouvá se nad něj.
- Výstupem vzduchu vzniká vrstevnatá oblačnost
- Šířka srážkového pásma - 300 až 400 km a nachází se před frontální čarou.
- Prvním příznakem blížící se teplé fronty jsou vysoká oblaka (Cirrus a Cirrostratus).
- Oblačnost postupně houstne a snižuje se jejich základna. Přichází Altostratus a dešťový oblak Nimbostratus.
- Po rozpadu oblačnosti následuje oteplení

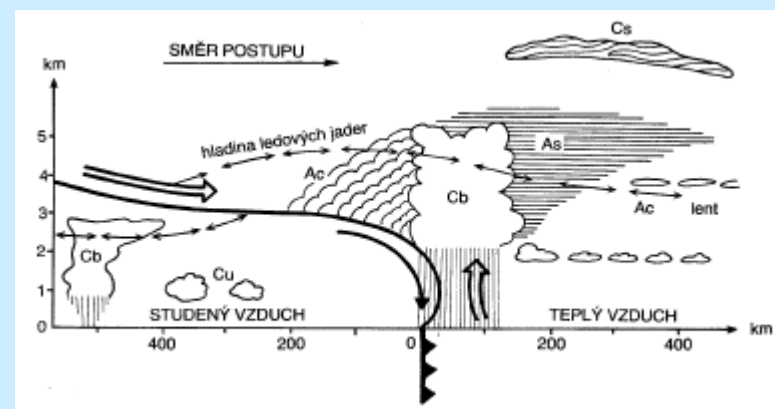

Studená fronta

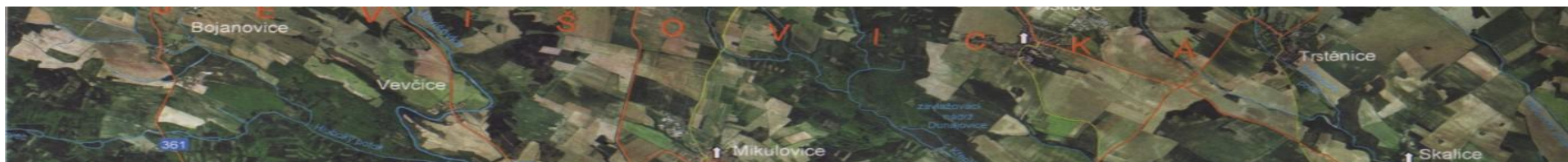
- Postupuje za teplou frontou
- Tvoří se vysoké hradby kupovitých oblaků a obloha nabývá tmavě šedého vzhledu
- Těžší studený vzduch proniká při zemi ve tvaru klínu – podsouvá se
- Teplý vzduch vystupuje, ochlazuje se - což má za následek tvorbu oblaků a vznik srážek.
- Výskyt kupovité oblačnosti s přeháňkami a v létě s bouřkami
- Po přechodu studené fronty – citelné ochlazení

- I. druhu - výstup teplého vzduchu po celé výšce frontální plochy, srážkové pásmo široké cca 200 km, za čarou fronty, oblaka Nimbostratus či Altostratus

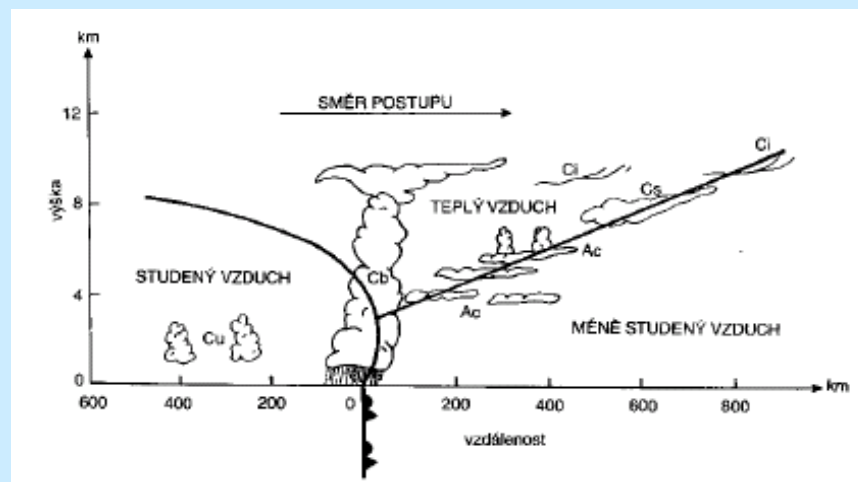
- II. druhu - užší srážkové pásmo (100 km) před frontální čarou, četnější, mohutné oblaka Cumulonimbus, silné lijáky, intenzivní bouřky a prudké nárazy větru 30 m/s (přes 100 km/h)

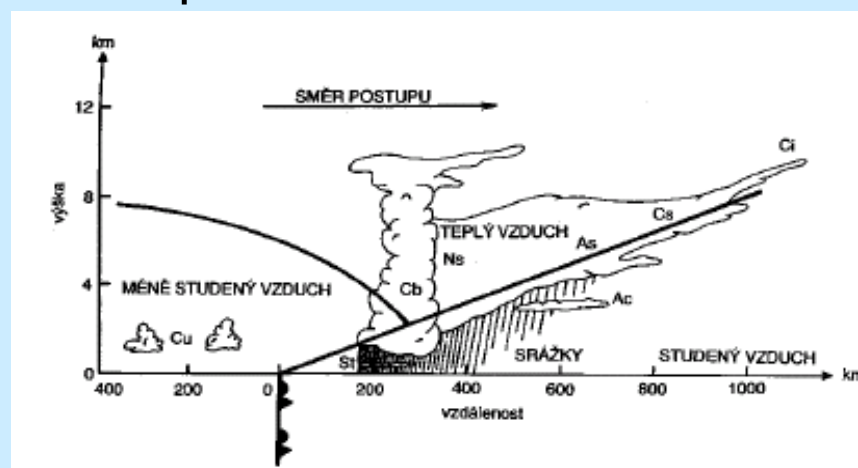
Okluzní fronta

- vzniká tehdy, když studená fronta dožene pomaleji postupující teplou frontu a dojde k jejich spojení
- teplý vzduch je vytlačen vzhůru

Studená okluze

Teplá okluze

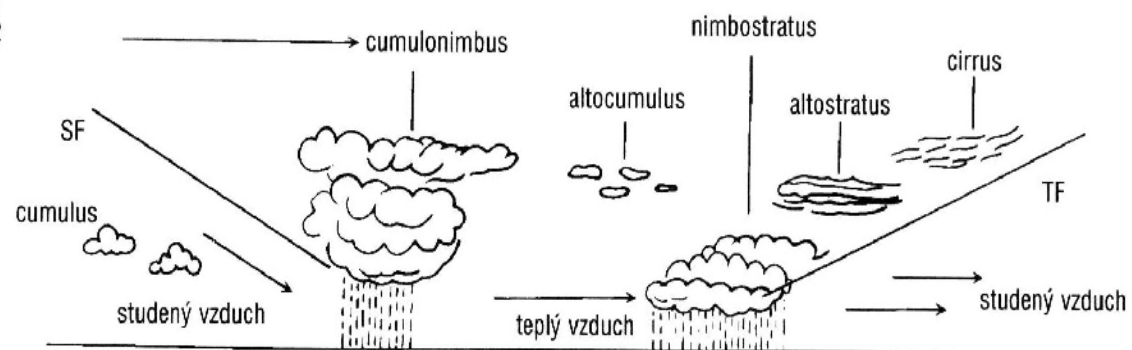

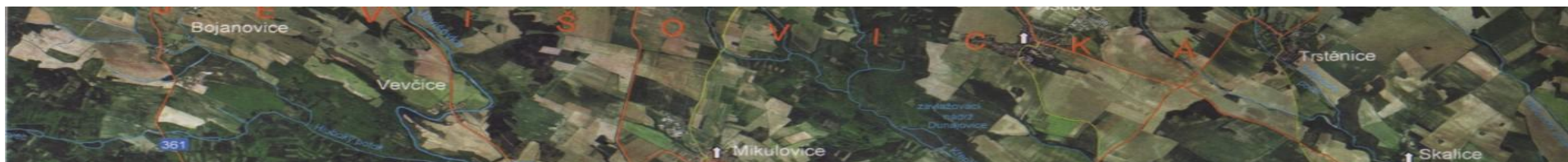

Oblačnost a srážky na teplé a studené frontě

S – studený vzduch
T – teplý vzduch
|| – vodní srážky
TF – teplá fronta
SF – studená fronta
OF – okluzní fronta

Vybrané atmosférické srážky

Vertikální

- **Déšť** – vodní kapky 0,5 – 2 mm
- **Mrholení** – vodní kapky menší než 0,5 mm
- **Sníh** – ledové krystalky hvězdic. tvaru
- **Kroupy** – kusy ledu 5 – 50 mm
- **Krupky** – kusy ledu 2 – 5 mm

Horizontální

- **Rosa** – vodní kapky
- **Jíní** – ledové jehlicovité krystalky
- **Námraza** – trsy ledových krystalů
- **Ledovka** – sklovitá ledová vrstva

Předpověď počasí

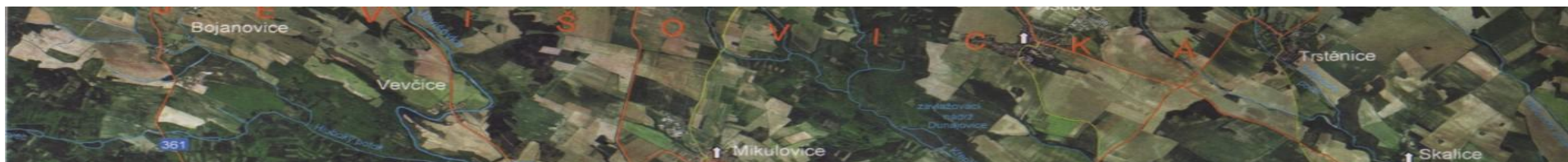
Zdroj: časopis Týden

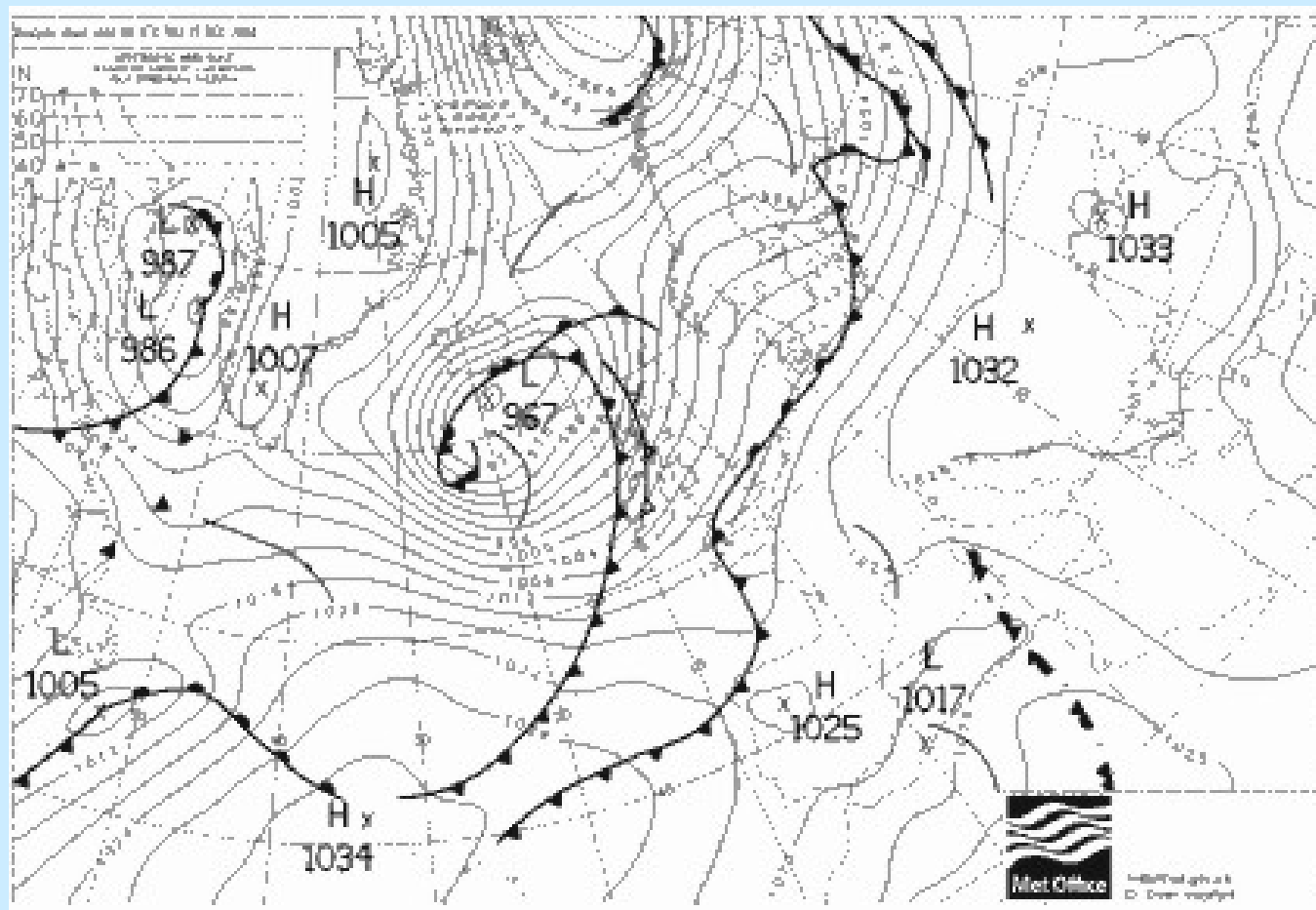

Synoptická mapa (název - Robert Fitzroy, 19.st)

- **Meteorologická (povětrnostní) mapa - základ pro předpověď počasí**
- **Ve smluvených značkách znázorněn okamžitý stav atmosféry**
- **Základem zjednodušené mapy jsou izobary – spojnice míst se stejným tlakem vzduchu**
- **Velkými písmeny jsou označeny středy tlakových útvarů (V, N – příp. H, L)**
- **Podle analýzy vzduchových hmot a družicových snímků zakresleny polohy atmosférických front (poprvé po 1. sv.v. Norsko)**

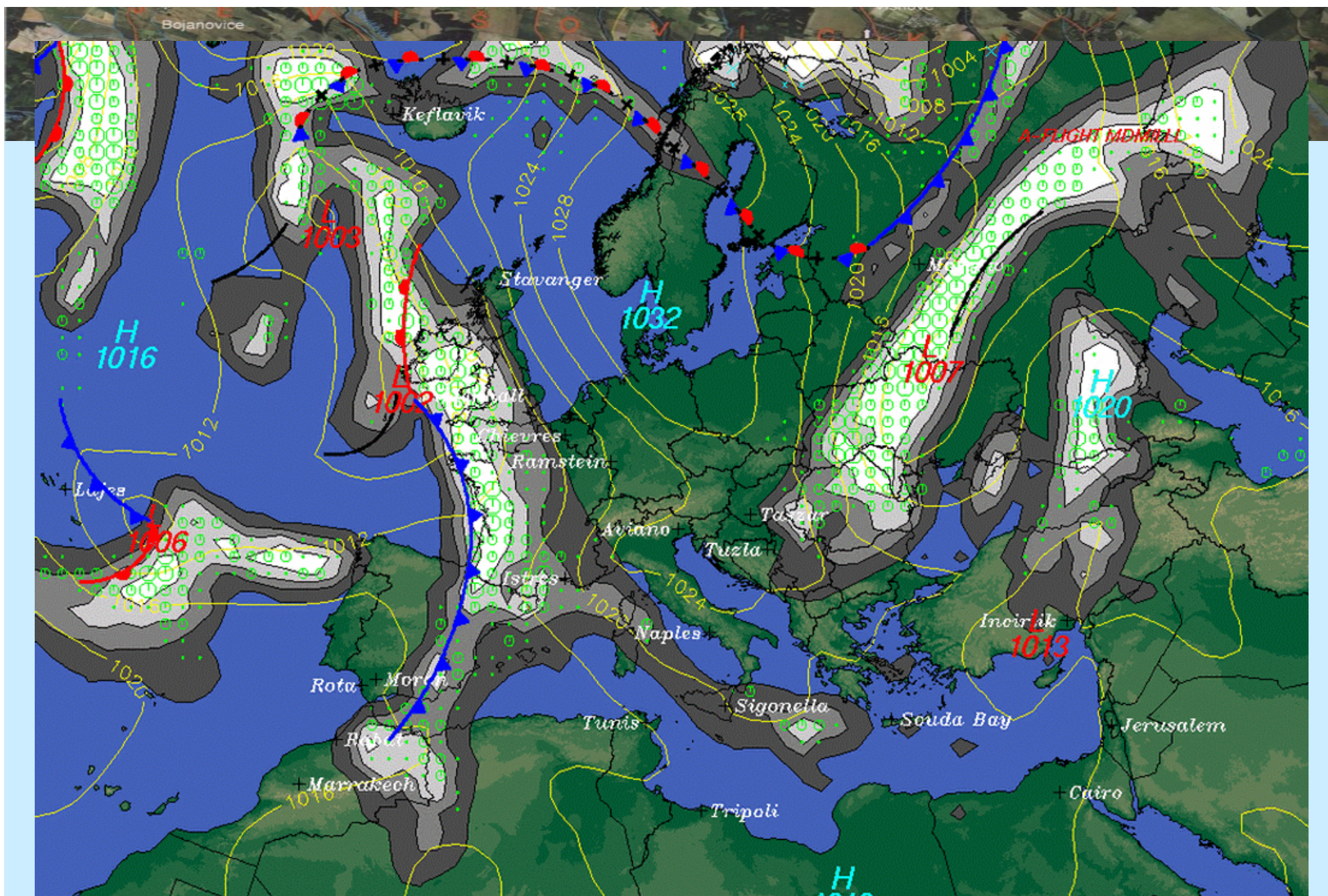

Synoptická mapa

<http://metoffice.gov.uk>

24HR SFC PROG

VT: 18-OCT/12z POSTED AT: 18/0226Z

MID-CLOUD
060-140 MSL

FEW SCT BKN OVC

DYNAMIC PRECIP RATE AT VT

.01	.1	.5	4.0
-	•	•	•
(RAIN - MMHR)			
x	x	*	*
(SNOW - CMHR)			

2. 11. 2005

<http://www.ct24.cz>

Odkazy na stránky

<http://www.meteo.astronomie.cz/> Český amatérský meteorologický portál

<http://www.chmi.cz/meteo/om/inform/preb.html> předpovědní mapa pro Evropu

<http://www.chmi.cz/meteo/rad/index.html> aktuální radarová data pro ČR

<http://meteorologie.aktualne.cz/> meteorologie, klimatologie a hydrologie na webu

<http://www.worldclimate.com/> údaje o klimatu různých měst světa